

Sygn. akt III AUa 880/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 marca 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący sędzia Krzysztof Szewczak (spr.)

Protokolant starszy sekretarz sądowy Krzysztof Wiater

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 lutego 2022 r. w L.

sprawy S. Ś. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do renty socjalnej i o prawo do świadczenia uzupełniającego

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 22 września 2021 r. sygn. akt IV U 995/19

I. oddala apelację;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. na rzecz S. Ś. (1) kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej S. Ś. (1) w postępowaniu apelacyjnym z urzędu przez adwokata K. O..

Krzysztof Szewczak

Sygn. akt III AUa 880/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 sierpnia 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., odmówił S. Ś. (1) prawa do renty socjalnej, ponieważ stwierdzona u wnioskodawcy, w orzeczeniu lekarza orzecznika z dnia 12 lipca 2020 r., całkowita niezdolność do pracy nie pozostaje w związku naruszeniem sprawności organizmu ubezpieczonego, powstałym przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole.

Odwołanie od decyzji złożył S. Ś. (1), wnosząc o jej zmianę i przyznanie mu prawa do renty socjalnej. Wskazywał, że jego choroba powstała przed osiemnastym rokiem życia, ale uwidoczniła się po pewnym czasie. W młodym wieku nie leczył się, ale obecnie choroba uniemożliwia mu podjęcie jakiejkolwiek pracy, przez co pozostaje bez środków do życia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego odrzucenie, argumentując jak w decyzji. Następnie w toku procesu pozwany domagał się oddalenia odwołania.

Decyzją z dnia z 30 grudnia 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., odmówił S. Ś. (1) prawa do świadczenia uzupełniającego wskazując, że u ubezpieczonego nie stwierdzono niezdolności do samodzielnej egzystencji.

W odwołaniu od decyzji wnioskodawca domagał się jej zmiany i przyznania mu świadczenia uzupełniającego. Podnosił, że jest niezdolny do samodzielnej egzystencji, bowiem choruje na (...)i bez pomocy innej osoby nie jest w stanie wykonać prostych czynności życia codziennego, jak zakupy czy przygotowanie posiłków.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w decyzji.

Wyrokiem z dnia 21 września 2021 r. Sąd Okręgowy w Siedlcach zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 23 sierpnia 2019 r. i ustalił S. Ś. (1) prawo do stałej renty socjalnej od dnia(...) (pkt I), zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 30 grudnia 2019 r i ustalił odwołującemu się prawo do stałego świadczenia uzupełniającego od dnia (...) (pkt II) oraz przyznał i nakazał wypłacić z sum Skarbu Państwa (kasy Sądu Okręgowego w Siedlcach) na rzecz adwokata K. O. kwotę 166,05 zł, w tym należny podatek od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu na rzecz wnioskodawcy (pkt III).

Sąd Okręgowy ustalił, że ubezpieczony (...) urodził się w dniu (...) Po ukończeniu nauki w szkole podstawowej, w okresie od 1 września 1996 r. do 28 stycznia 2000 r. kontynuował naukę w (...)Szkole (...) w G., gdzie uczył się zawodu mechanika urządzeń chłodniczych. Po ukończeniu szkoły (...) ubezpieczony podjął zatrudnienie w okresie od 2 listopada 2001 r. do 11 grudnia 2002 r. w Zakładzie (...) w G., na stanowisku pracownika budowlanego, a następnie w okresie od 16 czerwca 2003 r. do 15 grudnia 2003 r. w (...) Związku Spółek (...) w G., na stanowisku konserwatora urządzeń melioracyjnych.

W dniu 13 czerwca 2019 r. S. Ś. (1) złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddziale w S. wniosek o rentę socjalną. Organ rentowy skierował ubezpieczonego na badanie przez lekarza konsultanta ZUS z zakresu psychiatrii, który rozpoznał (...) stwierdzając, że jest on całkowicie niezdolny do pracy, a początek tej choroby został udokumentowany na około 2010 r., jednocześnie wcześniej u mogły występować u objawy prodromalne i początkowe choroby. W oparciu o opinię lekarza konsultanta ZUS oraz przeprowadzone badanie w orzeczeniu z 12 lipca 2019 r. lekarz orzecznik ZUS ustalił, że wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do pracy do dnia 31 lipca 2021 r., a niezdolność ta istniała w dniu 12 maja 2011 r. i nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole. Ubezpieczony nie wniósł sprzeciwu od orzeczenia lekarza orzecznika, w oparciu o które zaskarżoną decyzją z 23 sierpnia 2019 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do renty socjalnej.

Sąd Okręgowy podniósł, że w dniu(...) S. Ś. (1) wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do wskazanego świadczenia, powołując się na orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z 19 grudnia 2019 r., w którym stwierdzono, że odwołujący się nie jest niezdolny do samodzielnej egzystencji. Z tych względów zaskarżoną decyzją z dnia 30 grudnia 2019 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do renty socjalnej.

Na podstawie dokumentacji medycznej ubezpieczonego oraz zeznań świadków A. B., I. Ś., M. Ś. oraz zeznań ubezpieczonego Sąd Okręgowy ustalił, że w 2010 r. ubezpieczony podjął leczenie psychiatryczne, z rozpoznaniem (...). Od tego czasu był wielokrotnie hospitalizowany, po raz pierwszy w okresie od 17 kwietnia 2010 r. do 27 kwietnia 2010 r. w szpitalu w Ł., do którego został przyjęty po wybuchu agresji. W dniu 12 maja 2011r. wnioskodawca został przyjęty do szpitala w Ś. nad W., na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Garwolinie w sprawie karnej w ramach środka zabezpieczającego. W okresie nauki w szkole (...) ubezpieczony przejawiał zachowania agresywne wobec kolegów i osób bliskich. Podczas jednej z lekcji wrzucił koledze za koszulę podgrzaną blaszkę. Podczas lekcji był nieobecny myślami, nie odpowiadał na pytania, nie reagował na polecenia, wpatrywał się w jeden punkt. Wielokrotnie opuszczał zajęcia w szkole, nie nawiązywał relacji z rówieśnikami. Zdarzało się, że na kilka dni zniknął z domu i nie nawiązywał kontaktu z bliskimi, sięgał po używki. W wieku niespełna 20 lat założył rodzinę i urodziło mu się dziecko, małżeństwo

nie przetrwało. Obecnie ubezpieczony mieszka sam w przystosowanym na mieszkanie budynku gospodarczym, na posesji rodziców. Rodzice sprawują nad nim opiekę. Matka ubezpieczonego przygotowuje mu posiłki i robi pranie.

Sąd I instancji ustalił, na podstawie opinii uzupełniających biegłych psychiatry M. A. i psychologa N. B. z 13 maja 2021r. i z 26 maja 2021r., iż rozpoznana u ubezpieczonego(...) powoduje trwałą całkowitą niezdolność do pracy, która istniała w dniu 12 maja 2011 r. tj. przyjęcia do szpitala w Ś. nad W.. W obrazie klinicznym odwołującego się, wynikającym z dokumentacji medycznej, opisywane są objawy negatywne w postaci obniżenia nastroju, zmniejszenia aktywności i zainteresowań, spowolnienia psychoruchowego, izolowania się od innych, błędnego afektu oraz objawów pozytywnych w postaci urojeń prześladowczych, omamów słuchowych. W czasie badania psychologiczno-psychiatrycznego ubezpieczony nawiązał logiczny kontakt słowny i adekwatnie odpowiadał na pytania, jednocześnie ujawniał nastawienia ksbne i prześladowcze. Potwierdzał doznawanie omamów słuchowych. W aktualnym funkcjonowaniu odwołującego się widoczne są negatywne objawy procesu(...), które uniemożliwiają mu adekwatne uczestniczenie w życiu społecznym i prawidłowym wypełnianiu ról społecznych, w tym podjęcie pracy zarobkowej. Stwierdzona u ubezpieczonego całkowita niezdolność do pracy pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym w okresie nauki w szkole (...) tj. do 28 stycznia 2000 r. Opisywane nieadekwatne zachowania wpisują się w symptomatykę zaburzeń psychotycznych (...). Pierwsze objawy (...) najczęściej występują około 20 roku życia, ale mogą pojawiać się także w okresie rozwojowym. Dane ujawnione przez świadka A. B., nauczycielkę ubezpieczonego w okresie nauki w szkole (...), uzasadniają stwierdzenie u skarżącego, w okresie szkolnym do 28 stycznia 2000 r. objawów prodromalnych (zwiastunowych) (...). Długotrwały proces chorobowy, którym jest dotknięty ubezpieczony znacznie upośledza jego zdolność do samodzielnego dbania o zaspokajanie potrzeb życiowych. (...) w sposób nieodwracalny zmieniła jego funkcjonowanie, przez co jest on trwale niezdolny do samodzielnej egzystencji, przy czym trudne jest jednoznaczne określenie daty powstania tej niezdolności, ale na pewno istniała ona w dniu badania, tj. w dniu 5 marca 2021 r.

Powołując się na art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej oraz z art.1 ust.3 i art.2 ust.1 w zw. z w art.7 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji Sąd Okręgowy wskazał przesłanki nabycia prawa do renty socjalnej oraz świadczenia uzupełniającego.

Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że spójna, logiczna i przekonująco uzasadniona opinia uzupełniająca biegłych psychiatry i psychologa z dnia z 13 maja 2021 r. i z 26 maja 2021 r., w której biegli zweryfikowali swoje wcześniejsze stanowisko przedstawione w opinii z 20 kwietnia 2020 r., stanowi wiarygodny dowód w sprawie. Opinia ta została wydana po uzupełnieniu materiału dowodowego m.in. o zeznania świadków, które pozwoliły na ustalenie sposobu funkcjonowania ubezpieczonego w okresie nauki szkolnej, z którego nie zachowała się dokumentacja medyczna. W szczególności zeznania świadka A. B. - osoby obcej dla ubezpieczonego, jego wychowawcy i nauczyciela, pozwoliły na uzyskanie ważnych informacji z okresu nauki S. Ś. (1) w szkole(...) co pozwalało na przyjęcie, że całkowita niezdolność ubezpieczonego do pracy pozostaje w związku z naruszeniem sprawności jego organizmu powstałym w okresie nauki w szkole i przed ukończeniem 25 roku życia.

Wskazani biegli stwierdzili również, że długotrwały proces chorobowy, którym jest dotknięty wnioskodawca znacznie upośledził jego zdolność do samodzielnego dbania o zaspokajanie potrzeb życiowych. Analizując przedmiotową opinię biegłych Sąd ocenił, że stanowi ona wiarygodny dowód w sprawie. Biegli opiniowali w oparciu o dokumentację medyczną ubezpieczonego oraz jego badanie. Całość opinii jest spójna i logiczna. Sąd Okręgowy stwierdził, że wnioskodawca jest osobą młodą 40-letnią i zdrową fizycznie, ale z uwagi na poważne schorzenie psychiczne nie jest w stanie bez stałej pomocy innych osób zaspokajać swoich podstawowych potrzeb życiowych, które należy rozpatrywać nie tylko w aspekcie możliwości samodzielnego spożycia posiłku, umycia się, czy skorzystania z toalety, ale również zadbania o przygotowanie posiłków, odbycie wizyt lekarskich, zakup leków – co jest szczególnie istotne przy chorobie, na którą cierpi ubezpieczony.

Z uwagi na brak potrzeby uzupełnienia materiału dowodowego w sprawie, Sąd Okręgowy pominął wniosek dowodowy organu rentowego o wywołanie opinii z innego zespołu biegłych.

W świetle zgromadzonych dowodów Sąd Okręgowy uznał, że odwołania skarżącego od decyzji odmawiających mu prawa do renty socjalnej oraz prawa do świadczenia uzupełniającego, zasługiwały na uwzględnienie, bowiem zostały spełnione przesłanki niezbędne do przyznania wskazanych świadczeń.

Prawo do stałej renty socjalnej zostało ustalone od (...), tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku o rentę socjalną. Sąd Okręgowy podniósł, że mimo niewniesienia przez ubezpieczonego sprzeciwu od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z 12 lipca 2019 r. rozpoznał sprawę o rentę socjalną merytorycznie, gdyż jak wynika z opinii biegłych psychiatry i psychologa, stan zdrowia ubezpieczonego uniemożliwiał mu wniesienie sprzeciwu do komisji lekarskiej ZUS, zgodnie z pouczeniem zawartym w orzeczeniu lekarza orzecznika.

Z uwagi na niemożność ustalenia daty początkowej niezdolności do samodzielnej egzystencji, Sąd na podstawie art.7 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji w związku z art.14 ust.2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych za datę powstania u ubezpieczonego niezdolności samodzielnej egzystencji przyjął datę zgłoszenia przez ubezpieczonego wniosku o świadczenie uzupełniające, tj. dzień(...).

Mając uwadze powyższe, na podstawie art.477¹⁴§2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżone decyzje i orzekł jak w pkt I i II sentencji wyroku, a o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu na rzecz ubezpieczonego orzekł na podstawie §15 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. 2019r., poz.18), przyznając wynagrodzenie w wysokości 1,5-krotności minimalnej stawki wynagrodzenia z uwagi na nakład pracy pełnomocnika.

Apelację od wyroku wywiódł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.. Zaskarżając wyrok w całości zarzucił:

I naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na rozstrzygnięcie tj.:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i wyprowadzenie ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wniosków z niego nie płynących przez przyjęcie, że ubezpieczonemu przysługuje prawo do stałej renty socjalnej i prawo do stałego świadczenia uzupełniającego;

- art. 286 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku dowodowego organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii innego zespołu biegłych tej samej specjalności w sytuacji, gdy zachodziły podstawy do uwzględnienia tego wniosku dowodowego;

II naruszenie przepisów prawa materialnego tj.:

- art. 12 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz.1383 ze zm.) poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy;

- art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013 r., poz. 982 ze zm.) poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że ubezpieczony spełnia wszystkie przesłanki do przyznania mu prawa do stałej renty socjalnej;

- art. 2 ustawy o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz.U. z 2021 r., poz. 1842) poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że ubezpieczony spełnia wszystkie przesłanki do przyznania mu prawa do stałego świadczenia uzupełniającego.

Wskazując na powyższe zarzuty apelant wniósł o rozpoznanie na podstawie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c. postanowienia Sądu Okręgowego w Siedlcach, oddalającego wniosek organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii innego zespołu biegłych tej samej specjalności, a następnie odpuszczenie dowodu z tejże opinii na okoliczność

ustalenia, czy ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy i samodzielnej egzystencji oraz zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołań.

W uzasadnieniu apelacji organ rentowy podniósł, że opracowana opinia biegłych jest niezgodna z orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS co do stopnia niezdolności do pracy wnioskodawcy w odniesieniu do ustalonego przez biegłych związku tej niezdolności z naruszeniem sprawności organizmu. W opinii biegli stwierdzili, że udokumentowany początek choroby to około 2010 r., przy czym stwierdzili, że wcześniej mogły występować objawy prodromalne i początkowe choroby, jednak nie posiadają oni danych na ten temat, przez co konieczny jest wgląd w pełne akta wnioskodawcy, które powinny pozwolić ocenić czy przed 28 stycznia 2021 r. istniało naruszenie sprawności organizmu pozostające w związku ze stwierdzoną obecnie całkowitą niezdolnością do pracy. Organ rentowy wskazał, że nie można również zgodzić się z ustaleniami biegłych co do czasu trwania całkowitej niezdolności do pracy, bowiem nie można wykluczyć, że w wyniku dalszego leczenia nastąpi poprawa funkcjonowania ubezpieczonego. To samo odnosi się do stwierdzenia przez biegłych niezdolności do samodzielnej egzystencji. W ocenie apelanta, w celu ustalenia faktycznego i pełnego stanu zdrowia wnioskodawcy, niezbędne było dopuszczenie dowodu z opinii innego zespołu biegłych tych samych specjalności.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o jej oddalenie jako bezzasadnej, utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy i przyznanie kosztów pomocy prawnej świadczonej ubezpieczonemu z urzędu, oświadczając, iż koszty te nie zostały pokryte w całości ani w części. Podnosił, że Sąd I instancji prawidłowo dokonał oceny całokształtu okoliczności faktycznych i materiału dowodowego, a także właściwie uzasadnił swoje orzeczenie, słusznie uznając, że nie ma podstaw do uwzględnienia wniosku dowodowego organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii innego zespołu biegłych tych samych specjalności, gdyż sporządzona w sprawie opinia uzupełniająca biegłych jest spójna, logiczna i przekonująco uzasadniona, a także wydana po uzupełnieniu materiału dowodowego m.in. o zeznania świadka A. B.. Opinia biegłych jest wiarygodna i jednoznaczna, także w zakresie stwierdzenia niepomyślnych rokowań ubezpieczonego co do jego stanu zdrowia i trwałego charakteru jego całkowitej niezdolności do pracy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja jest niezasadna i dlatego podlega oddaleniu.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie, przedstawiając logiczną argumentację prawną. Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne, zarówno poczynione przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne, jak i rozważania prawne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, czyniąc je stosownie do art. 387 § 2¹ k.p.c., podstawą własnego rozstrzygnięcia, wobec czego zbędne jest ponowne ich przedstawianie.

W złożonym środku odwoławczym apelant nie zgadza się z dokonanyymi przez Sąd pierwszej instancji ustaleniami faktycznymi, odnoszącymi się do istnienia u S. Ś. (1) całkowitej niezdolności do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu powstałego w okresie nauki w szkole, kwestionując dokonaną w tym zakresie ocenę dowodów, w szczególności ocenę dowodu z opinii uzupełniającej biegłych specjalistów psychiatri i psychologa.

W sprawie kluczowe dla rozstrzygnięcia odwołania wnioskodawcy były opinie biegłych. Sąd musiał się bowiem oprzeć na wiadomościach specjalnych dotyczących stanu zdrowia strony, których sam nie posiadał.

Z wywołanej w sprawie opinii uzupełniającej biegłych psychiatri i psychologa z dnia 13 maja 2021 r. i 26 maja 2021 r., wydanej po uzupełnieniu materiału dowodowego w związku z przesłuchaniem świadków oraz istniejącej dokumentacji medycznej jednoznacznie wynika, że rozpoznana u ubezpieczonego (...), trwale uniemożliwia mu wykonywanie jakiegokolwiek pracy oraz czyni go niezdolnym do samodzielnej egzystencji.

Należy zauważyć, że w sprawie nie było sporne, że ubezpieczony z powodu choroby psychicznej w postaci (...) jest całkowicie niezdolny do pracy co najmniej od 12 maja 2011 r. Lekarz orzecznik ZUS w orzeczeniu z 12 lipca

2019 r. i biegli psychiatra M. A. i psycholog N. B. w pierwszej opinii 20 kwietnia 2020 r. stwierdzili istnienie wskazanej niezdolności uznając, że istniała ona w dniu 12 maja 2011 r., jednak nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu wnioskodawcy powstałym przed ukończeniem przez ubezpieczonego 18 roku życia, bądź w okresie nauki w szkole, nie później jednak niż do ukończenia 25. roku życia. Dokumentacja medyczna zgromadzona w sprawie obejmuje okres leczenia ubezpieczonego od 2010 r. W związku z zastrzeżeniami wnioskodawcy do opinii biegłych oraz złożeniem wniosku o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków, Sąd Okręgowy po przeprowadzeniu tych dowodów zlecił biegłym, opiniującym w sprawie, ponowne przeanalizowanie akt sprawy w tym dowodu z zeznań świadków oraz dodatkowej dokumentacji medycznej przedłożonej przez odwołującego się i wypowiedzenie się w opinii uzupełniającej, czy stwierdzona całkowita niezdolność do pracy wnioskodawcy pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem przez ubezpieczonego 18 roku życia, albo w okresie nauki w szkole tj. do 28 stycznia 2000 r. W opiniach uzupełniających wydanych w dniu 13 i 26 maja 2021 r biegli stwierdzili, że całkowita niezdolność ubezpieczonego do pracy pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym w okresie nauki ubezpieczonego w szkole i przed ukończeniem 25. roku życia. Istotne znaczenie dla zmiany stanowiska biegłych lekarzy specjalistów miał dowód z zeznań świadka A. B., osoby obcej dla ubezpieczonego, jego wychowawczyni i nauczycielki, która w złożonych zeznaniach przedstawiła ważne informacje z okresu nauki ubezpieczonego w szkole (...). Świadek podała, że ubezpieczony ucząc się w szkole (...) przejawiał zachowania świadczące o jego niedostosowaniu oraz nieprawidłowych reakcjach emocjonalnych, co przejawiało się m.in. w braku koncentracji, nieobecności myślimi, braku interakcji przy wydawanych poleceniach i braku integracji z rówieśnikami. W ocenie biegłych przedstawione wyżej nieadekwatne zachowania ubezpieczonego w okresie szkolnym, świadczyły o poważnych zmianach wynikających z upośledzenia funkcji poznawczych, wpisując się w symptomatykę zaburzeń psychotycznych schizofrenopodobnych i w związku z tym uzasadniają stwierdzenie u ubezpieczonego w okresie szkolnym - do 28 stycznia 2000 r. objawów prodromalnych (zwiastunowych) (...). Jednocześnie z uwagi na niepomysłne rokowania co do poprawy stanu jego zdrowia całkowita niezdolność do pracy wnioskodawcy ma charakter trwały. Biegli podnieśli również, że w obrazie klinicznym ubezpieczonego opisywane były objawy negatywne w postaci obniżenia nastroju, zmniejszenia aktywności i zainteresowań, spowolnienia psychoruchowego, izolowania się od innych, bladego afektu oraz objawów pozytywnych w postaci urojeń prześladowczych, omamów słuchowych, a w czasie badania psychologiczno-psychiatrycznego mimo, że ubezpieczony nawiązał logiczny kontakt słowny i adekwatnie odpowiadał na pytania, ujawniał jednocześnie nastawienia ksobne i prześladowcze oraz potwierdzał doznawanie omamów słuchowych. W aktualnym funkcjonowaniu ubezpieczonego widoczne są negatywne objawy procesu (...), które uniemożliwiają mu adekwatne uczestniczenie w życiu społecznym i prawidłowym wypełnianiu ról społecznych, w tym podjęcie pracy zarobkowej. Biegli wskazali, że pierwsze objawy (...), najczęściej występujące około 20 roku życia, mogą pojawiać się także w okresie rozwojowym. Podawane przez świadka A. B. okoliczności dowodzą wystąpienia u ubezpieczonego zwiastunowych objawów (...) już podczas nauki w szkole. Jednocześnie długotrwały proces chorobowy, którym jest dotknięty wnioskodawca, znacznie upośledza jego zdolność do samodzielnego dbania o zaspokajanie potrzeb życiowych, bowiem (...) w sposób nieodwracalny zmieniła jego funkcjonowanie, przez co jest on trwale niezdolny do samodzielnej egzystencji, która na pewno istniała w dniu badania, tj. w dniu 5 marca 2021 r.

W ocenie Sądu II instancji opinię uzupełniająca jako rzeczową, rzetelną i należycie umotywowaną, znajdującą potwierdzenie w całości zgromadzonego materiału dowodowego, Sąd Okręgowy słusznie uznał za wyczerpującą i miarodajną dla rozstrzygnięcia odwołania wnioskodawcy. Brak było przesłanek do uzupełniania materiału dowodowego. W ocenie Sądu drugiej instancji Sąd Okręgowy prawidłowo oddalił wniosek organu rentowego o dopuszczenie kolejnego dowodu z opinii biegłych specjalistów psychiatry i psychologa. Zarzut naruszenia art. 286 k.p.c. należy więc uznać za chybiony.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, biorąc pod uwagę przebieg schorzenia ubezpieczonego, Sąd I instancji prawidłowo stwierdził, że S. Ś. (1), jest osobą trwale całkowicie niezdolną do pracy w związku z naruszeniem sprawności organizmu, które powstało w trakcie nauki w szkole i przed ukończeniem przez odwołującego się 25 roku życia oraz trwale niezdolną do samodzielnej egzystencji.

W ocenie Sądu II instancji Sąd Okręgowy, wydając orzeczenie, oparł się na całokształcie materiału dowodowego, dokonując oceny prawnej sprawy w oparciu o okoliczności natury medycznej. Jak wynika z prawidłowych ustaleń Sądu I instancji S. Ś. (1) jest osobą całkowicie trwale niezdolną do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a niezdolność ta pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym w okresie w wskazanym w art.4 ust. 1 pkt 2 ustawy o rencie socjalnej.

W świetle powyższych rozważań za niezasadny musi być zatem uznany zarzut apelacji dotyczący naruszenia art. 233 k.p.c. Podkreślić należy, iż dowód z opinii biegłych podlega ocenie przy zastosowaniu kryteriów określonych w art. 233 § 1 k.p.c. Dokonując tej oceny sąd w każdym wypadku powinien kontrolować wypowiedzi biegłych pod kątem ich zgodności z zasadami logiki, poziomu wiedzy biegłych, sposobu motywowania ich stanowiska, podstaw teoretycznych opinii, a także stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2000r., I CKN 1170/98 Legalis nr 49256, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2000 r., IV CKN 1383/00, LEX nr 52 544). Dokonana przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko wówczas, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu nie znajduje oparcia w zasadach doświadczenia życiowego. Taka sytuacja w niniejszej sprawie nie występuje. W ocenie Sądu Apelacyjnego opinia biegłych specjalistów, na której Sąd I instancji oparł swoje rozstrzygnięcie jako logiczna, fachowa oraz stanowcza w swych konkluzjach, trafnie została podzielona przez Sąd. Nie jest wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu, chyba że strona jednocześnie wykaże, iż ocena dowodów przyjęta przez sąd za podstawę rozstrzygnięcia przekracza granice swobodnej oceny dowodów (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/00, LEX nr 40424, z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 76/99, LEX nr 42074). W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy zasady tej nie przekroczył.

Wobec braku naruszenia powyższych przepisów postępowania bezzasadny okazał się również zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego tj. art. 12 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, art. 4 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej oraz art. 2 ustawy z 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji.

Z przeprowadzonego postępowania dowodowego oraz dokonanej oceny dowodów wynika zatem, iż wnioskodawca jest osobą całkowicie niezdolną do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 2 w zw. z art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2018r., poz. 1270 ze zm.), mającego zastosowanie w niniejszej sprawie na mocy art. 15 pkt 1 ustawy o rencie socjalnej (Dz.U. 2019 r., poz. 1455 tekst jedn.). Spełnia również warunek określony w art. 4 ust. 1 pkt 1 i art. 4 ust. 2 pkt 1 powołanej ustawy o rencie socjalnej bowiem, mająca charakter trwały, całkowita niezdolność do pracy ubezpieczonego, powstała z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało trakcie nauki w szkole i przed ukończeniem przez uprawnionego 25 roku życia. Z opinii biegłych wynika jednoznacznie, iż wnioskodawca jest trwale całkowicie niezdolny do pracy i samodzielnej egzystencji, spełniając również warunki wskazane w art. 2 ustawy z 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz.U. z 2019 r., poz. 1622), pozwalające na przyznanie mu świadczenia uzupełniającego. Z uwagi na brak możliwości ustalenia daty i okresu powstania niezdolności do samodzielnej egzystencji wnioskodawcy, wskazane świadczenie, na podstawie art. 14 ust. 2 powołanej ustawy o emeryturach i rentach w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1 powołanej ustawy świadczeniu uzupełniającym, zostało przyznane od daty zgłoszenia wniosku o jego przyznanie.

Zarzuty apelacji okazały się więc chybione.

Zaskarżony wyrok odpowiada prawu, a apelacja jako bezzasadna podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu w postępowaniu apelacyjnym Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie §15 ust.2 w zw. z §16 ust.1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. 2019r., poz.18).